

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0523U100023

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-02-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврильченко Олена Володимирівна

2. Gavrylchenko Olena V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-02-2023

Спеціальність за освітою: Облік і аудит

Місце роботи здобувача: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 55.859.01

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Механізми управління потенціалом економічного розвитку підприємств сфери матеріального виробництва: теорія, методологія, практика

2. Mechanisms of Managing The Potential of Economic Development of Enterprises in The Field of Material Production: Theory, Methodology, Practice

Реферат:

1. У дисертаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове вирішення важливої наукової проблеми формування і функціонування механізмів управління потенціалом економічного розвитку підприємств сфери матеріального виробництва. Дослідити та розширити визначення поняття «потенціал економічного розвитку підприємства». Удосконалено методологічні засади відтворення внутрішнього ресурсного потенціалу підприємств сфери матеріального виробництва на прикладі суб'єктів аграрної сфери

економіки. Обґрунтовано концептуальний підхід до управління ресурсним потенціалом економічного розвитку підприємств. Запропоновано концепцію стратегічного управління формуванням внутрішнього ресурсного потенціалу підприємства. Обґрунтовано економічний механізм раціоналізації управління внутрішніми ресурсами підприємств. Розроблено механізм формування внутрішнього інноваційного середовища підприємства. Сформовано систему оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу економічного розвитку підприємства. Запропоновано методичний підхід до оцінки виробничого потенціалу підприємств сфери матеріального виробництва на прикладі аграрних товаровиробників. Розвинуто економічний інструментарій модернізації відтворення основних засобів підприємств. Обґрунтовано механізм залучення інформаційного ресурсу у внутрішні бізнес-процеси підприємств. Обґрунтовано наукові підходи до формування системи маркетингового управління інтелектуальною складовою потенціалу економічного зростання підприємств-товаровиробників. Розроблено методичні засади оцінки якісних характеристик внутрішніх соціальних ресурсів підприємств. Обґрунтовано концепцію стратегічного управління формуванням внутрішнього ресурсного потенціалу економічного зростання та розвитку підприємства сфери матеріального виробництва, яка поєднує принцип домінантності елементів, оцінку ефективності використання ресурсного потенціалу і його компонентів й типи стратегій, відображає особливості формування й ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства, дозволяючи виявити адекватну стратегію підвищення конкурентоспроможності і забезпечити прогресивний розвиток підприємства-товаровиробника. Обґрунтовано архітектуру та архітектоніку економічного механізму раціоналізації управління внутрішніми ресурсами економічного розвитку підприємств, що включає взаємодіючі інструменти й методи, які обумовлюють спрямованість його складових на раціональне управління ресурсами й дозволяють перерозподіляти ресурси в інтересах реалізації тактичних планів і досягнення стратегічних орієнтирів розвитку. Ідентифіковано організаційні засади побудови механізму формування внутрішнього інноваційного середовища підприємства-товаровиробника, що враховує синергетичну природу взаємодії ресурсів і включає систему ресурсів, методів та інструментів впливу на інноваційні процеси і заснований на принципах самоорганізації системи, узгодженні цілей і напрямів управління базовими ресурсними сферами на інноваційній основі. Розроблено методологічні засади відтворення внутрішнього ресурсного потенціалу економічного розвитку підприємств, які передбачають ідентифікацію та класифікацію факторів забезпечення відтворення ресурсного потенціалу, що дозволяє оцінити ступінь сприятливості умов та їх відповідності вимогам здійснення розширеного відтворення, а також визначення пропорцій процесу відтворення ресурсів на різних стадіях відтворювального процесу з урахуванням специфіки складових ресурсного потенціалу, галузевих та територіальних ознак ресурсного забезпечення діяльності підприємства. Розвинуто термінологічний базис управління ресурсами підприємств, в частині розширення визначення поняття «ресурсний потенціал економічного розвитку підприємства» як сукупності ресурсів господарюючого суб'єкта, що знаходяться в його розпорядженні і характеризують можливість даної соціально-економічної системи з реалізації цілеспрямованої діяльності з виробництва й реалізації продукції з урахуванням впливу факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Удосконалено методичний підхід до оцінки ефективності використання ресурсного потенціалу економічного розвитку підприємства, який передбачає використання комплексу показників оцінки диференційованих за складовими ресурсного потенціалу, застосування методів моделювання встановлення раціональних пропорцій ресурсного потенціалу та формалізацію процедур управлінського впливу на його складові. Ключові слова: економічний розвиток, ресурсний потенціал, внутрішні ресурси, механізми управління, виробничі ресурси, інтелектуальні ресурси, інформаційні ресурси, соціальні ресурси, внутрішнє інноваційне середовище, стратегічне управління.

2. In the dissertation a theoretical generalization was made and a new solution to the important scientific problem of the formation and functioning of mechanisms for managing the economic development potential of enterprises in the field of material production was proposed. Research and expand the definition of the concept of "potential of economic development of the enterprise". The methodological principles of reproduction of the internal resource potential of enterprises in the field of material production on the example of subjects of the agrarian

sector of the economy have been improved. The conceptual approach to managing the resource potential of economic development of enterprises is justified. The concept of strategic management of the formation of the internal resource potential of the enterprise is proposed. The economic mechanism of rationalization of management of internal resources of enterprises is substantiated. A mechanism for forming the internal innovative environment of the enterprise has been developed. A system for evaluating the efficiency of using the resource potential of the enterprise's economic development has been formed. A methodical approach to the assessment of the production potential of enterprises in the field of material production is proposed using the example of agricultural producers. An economic toolkit for the modernization of reproduction of the fixed assets of enterprises has been developed. The mechanism of information resource involvement in the internal business processes of enterprises is substantiated. Scientific approaches to the formation of a marketing management system as an intellectual component of the economic growth potential of commodity-producing enterprises are justified. Methodological principles for assessing the qualitative characteristics of internal social resources of enterprises have been developed. The concept of strategic management of the formation of the internal resource potential of the economic growth and development of the enterprise in the field of material production is substantiated, which combines the principle of dominance of elements, the evaluation of the efficiency of the use of the resource potential and its components, and the types of strategies, reflects the peculiarities of the formation and efficiency of the use of the resource potential of the enterprise, allowing to identify an adequate strategy of improvement competitiveness and ensure the progressive development of the enterprise-manufacturer. The architecture and architectonics of the economic mechanism for the rationalization of the management of internal resources of the economic development of enterprises is substantiated, which includes interacting tools and methods that determine the focus of its components on the rational management of resources and allow resources to be redistributed in the interests of the implementation of tactical plans and the achievement of strategic development guidelines. The organizational principles of building a mechanism for the formation of the internal innovation environment of a product-producing enterprise have been identified, which takes into account the synergistic nature of the interaction of resources and includes a system of resources, methods and tools of influence on innovation processes and is based on the principles of self-organization of the system, coordination of goals and directions of management of basic resource areas on an innovative basis. The methodological principles of reproduction of the internal resource potential of economic development of enterprises have been developed, which provide for the identification and classification of factors for ensuring the reproduction of resource potential, which allows to assess the degree of favorable conditions and their compliance with the requirements for the implementation of extended reproduction, as well as the determination of the proportions of the process of reproduction of resources at various stages of the reproduction process, taking into account the specifics of the components of the resource potential, branch and territorial features of the resource provision of the enterprise.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данько Юрій Іванович
2. Danko Yurii Ivanovych

Кваліфікація: 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данько Юрій Іванович
2. Danko Yurii Ivanovych

Кваліфікація: 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маргасова Вікторія Геннадіївна

2. Marhasova Viktoriia H.

Кваліфікація: 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Макаренко Петро Миколайович

2. Makarenko Petro Mykolaiovych

Кваліфікація: 08.06.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисова Тетяна Михайлівна

2. Borysova Tetiana Muhaylivna

Кваліфікація: 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Данько Юрій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лишенко Маргарита Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.